

UKA 2020/113

17/11-2020

Simigaq Heilmann

Qimmit qimuttut Qeqertarsuarmiittut 2017 kingorna piaqqiasut tamarmik DNA-kkut misissortinnissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartuni aalajangiiffisassatut siunnersuut. DNA-kkut misissuinerup takutissavaa qimminik akusaqalersimanersoq. Naalakkersuisut peqquneqassapputtaaq qimminik akusanik nassaartoqarpat, qimmimik akusamik piginnittooq qimmiutini akusaasoq toqukkusunneraa paasiniassallugu.

(Inatsisartunut ilaasortaq, Doris J. Jensen, Siumut)

Siullertut, Qeqertarsuarmi qimmillit qimmiminnik paarsilluartuunerat naqissuserumavara. Aggerfinni qimmit illoqarfiup qeqqani pituussaaqgasut takuneq ajorpagut, qimmiliviit eqqaanni pituussaartoqarsimagaangat sukkannerpaamik nalunaarutigineqartarpuit. Qeqertarsuarmiuullunga tupigisaqaara avannaani illoqarfiit angisuut ilaanni qimmit illoqarfiup qeqqani angalaannartut takussaasarmata.

Piviusut oqaatigeqqaalaarlakka:

- Qimmeq akusaasimasoq toqunneqareernikuvoq – suliarlu naammassineqareersimalluni
- Suliassamillu nutaamik aallartitsissagaanni politiinut suliassanngortitsisoqartussaavoq – pasilliinerit kingullit manna tikillugu suliassanngortinnejqarsimannigillat – sulissanngortitsisoqarsimappallu oqartussat sulinerat qulangiinnarlugu maani aaliangiinissamut immitsinnut pisussaaffilerniarutta isumaqarpunga pissaanerput atornerlussagipput
- Qimmeq takuinnarlugu akusaanera paasineqarsinnaanngilaq
- Politiiniit uppernarsarpaat qimminik akusaqartoqarneranik pasilliutinik politiit suliassineqarsimannngitsut – taannalu uppernarsaat ilanngullugu partiinut tamanut ingerlateqqinneqarnikuvoq.

Inersuarmi maani inatsisartuusugut tassaannginnerpugut inatsisinik malinnittussat malitsitsisussallu.

Qanga inuit pasilliutaat aallaavigalugit sulisaleratta?

Inersuarmi maani nunaqqatikka qimmillit qulangerlugit aaliangeqquneqarpugut – uffa inatsisitigut pisussaaffeqanngittugulluunniit taamaaliussalluta.

Soorunami oqaaseq illersuineq sakkugalugu oqaannartoqarsinnaavoq illersuigatta ilaana misissortinniarlik. Kisianni suliami uani oqartariaqarpunga qinikkatut nuannareqquaarnerinnartut iluareqquaarnerinnartullu una siunnersuut taasariaqartoq.

Iluareqquaarneruvoq uuminnga siunnersuuteqartup Qeqertarsuarmiut qimmillit Qeqertarsuarmilu qimmillit peqatigiiffiat tusarniaaffigisimanagilluunniit uannga saqqummiussaqarmat. Taamatut sulineq akuerisinnaanngilluunnarpura. Qanorililluni pineqartut peqatiginagit aaqqiissutissanik ujarlertoqarsinnaagami?

Avissaartuutsitsinermik pilersitsivoq. Inersuaq manna pisortatigoortumik sulinitsigut aaliangiiffigisarparput. Pissutsit ilisimanngisagut paasisaqarfingissallugit soqutigisaraarput. Uppernarsaatnik takussutissalinnik peqartilluta nalorninata aaliangiiniassagatta.

Demokraatit ersarissumik oqariartutigerusuppaat qimminik qimuttunik illersuisuvugut. Qimmit qimuttut akusassaanngillat, akusaannginnissaannut sinaakkutit ersarissuunissaat kissaatigaarput kiisalu sutigut tamatigut qimmit peqqinnartumik uumasuutigineqarnissaat sakkortuumik piumasaraarput.

Uumasunik illersuinissamut inatsit upernaamut saqqummiunneqartussaq maannangaaq pisariaqartikkaluaripput – maannamut akusaqartoqarneranik pasilliuteqarnermi oqartussanut suliakkiisoqarsinnaareeropoq.

Demokraatinuit ersarissumik oqaatigereersinnaavarput aaliangiiffigisassatut siunnersuut una itigartikkatsigu.

Isumaqaraanni akusaqartoqartoq nipangersimaannarani, imaluunniit inuit akornanni qapputiinnarani Qimmit qimuttut kiisalu qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni §24 malillugu qimmeq illersorniarlugu oqartussanut nalunaaruteqartussaavoq. Asuli qapunneq illersuinerungilaq.

Ajornartorsiussuarput taanna, iliuuseqarniaratalu qapputiginninneq inuiaqatigiinni alloriarnaviissutigisartagarpot qaangerniartariaqalerparput. Tassuuna uagut siuttuusariaqarpugut. Eqqunngittoqarpat iliuuseqarnissamut pisussaaffeqarnerput ilikkartariaqalerparput.

Una suliaq, paasisinnaanerussagaluarpara pisortatigoortumik saqqummiunneqarsimappat suli Qeqertarsuarmi akusanik qimmeqartoqartoq. Ilaana, toqqaannarluta nangaanngilluinnarlatalu sukkanerpaamik qimmeq qimuttoq qimmiutillillu allat illersorniarlugin misissuinerup aallartinneqarnissaa akuerissagaluarparput. Kisianni uani inuit akunnerminni pasilliuteqarnerisa kingunerannik maanga killissimaneq akuersinnaanngilluinnarpara. Pisortatigoortumimmi suliaq naammassereernikuovoq, allanillu pasilliuteqaraanni politiinut suliassanngortitsisoqartussaavoq.

Taama oqaaseqarluta – aaliangiiffigisassatut siunnersuut itigartipparput. Taamannak sulineq demokraatit peqataaffigisinnaanngilarput akuerinagulu.